EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 12 03
COM(2025) 737 final

KOMISIJOS METINĖ APŽVALGA

Valstybių narių metinių veiklos ataskaitų dėl eksporto kreditų metinė apžvalga pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011

1. Įvadas

Ši 2024 m. veiklos, susijusios su oficialiai remiamais eksporto kreditais, metinė apžvalga rengiama pagal 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams. Ataskaitoje apžvelgiama su oficialiai remiamais eksporto kreditais susijusi veikla, kurią vykdo valstybių narių eksporto kreditų agentūros (toliau – EKA), ji parengta remiantis valstybių narių Komisijai teikiamose metinėse veiklos ataskaitose pateikta informacija, taip pat pagal minėtą reglamentą. Ataskaitos rengiamos naudojant standartinį šabloną (dar vadinamą kontrolinio sąrašo šablonu), dėl kurio susitarta su valstybėmis narėmis ir kuris ilgainiui buvo peržiūrėtas ir papildytas. Dabartinis šablonas naudojamas nuo 2023 m. ir į jį įtraukta papildomos informacijos, visų pirma į klimatą orientuota su oficialiai remiamais eksporto kreditais susijusios veiklos apžvalga pagal sektorius, taip pat labiau suderintos finansinės ataskaitos.

2. Gautos 2024-ųjų kalendorinių metų metinės veiklos ataskaitos

2024 m. oficialiai remiamus eksporto kreditus, kuriems taikomas Susitarimas dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų (toliau – Susitarimas), teikė dvidešimt viena valstybė narė: Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Kroatija, Lenkija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija. Jos visos pateikė 2024 m. metines veiklos ataskaitas.

Likusios valstybės narės – Airija, Bulgarija, Kipras, Latvija, Lietuva ir Malta – patvirtino, kad jose nėra agentūros, kuri galėtų teikti oficialiai remiamus eksporto kreditus.

3. Metinių veiklos ataskaitų analizė

(a) Bendroji informacija

2024 m. visos valstybės narės, kuriose yra bent viena EKA, išskyrus Graikiją (kurios EKA neteikia jokios finansinės paramos pagal Susitarimą), buvo grynojo draudimo teikėjos, t. y. eksporto kreditus teikė garantijų ir (arba) draudimo produktų forma. Dvylika iš tų valstybių narių (Belgija, Čekija, Danija, Ispanija, Italija, Lenkija, Prancūzija, Slovakija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija) taip pat teikė oficialią finansavimo paramą, t. y. tiesiogiai finansavo arba refinansavo komercines paskolas eksporto sandoriams arba teikė palūkanų normų subsidijas. Kelios valstybės narės (Austrija, Danija, Ispanija, Lenkija, Prancūzija, Vengrija) praneša teikusios sąlygotąją pagalbą – lengvatinės formos eksporto kreditus, reglamentuojamus pagal EBPO susitarimą.

Susitarimu ir trimis EBPO rekomendacijomis dėl gero valdymo tvarkos[1] užtikrinamas praktikos suderinimas visose EBPO narėse ir ES. Tačiau pagal šią sistemą vyriausybės formuoja savo politiką. Dauguma EKA, be EBPO gairėse nustatytų taisyklių, taiko papildomas taisykles, pavyzdžiui, dėl nacionalinio ir vietos turinio, ir griežtesnius standartus, be kita ko, atspindinčius jų nacionalinę politiką ir tarptautinius įsipareigojimus, pavyzdžiui, Pusiausvyros principus (rizikos valdymo sistemą, pagal kurią finansų įstaigos, finansuodamos projektus, susijusius su Pasaulio banko grupei priklausančia Tarptautine finansų korporacija,

[1] Rekomendacija dėl bendrųjų oficialiai remiamų eksporto kreditų ir aplinkos principų bei socialinio išsamaus patikrinimo; Rekomendacija dėl tvaraus skolinimosi praktikos ir dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų; Rekomendacija dėl kovos su kyšininkavimu ir dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų.

nustato, vertina ir valdo aplinkos ir socialinę riziką). Kai kurios EKA yra pasirinkusios siūlyti konkretiems sektoriams arba konkretiems tikslams pritaikytas programas. Taip gali būti atsižvelgiama į atskirų sektorių susitarimų pagal Susitarimą specifiškumą, bendrojo draudimo struktūras ar strategines kryptis.

EKA organizacinė struktūra ir paramos teikimo valdymas valstybėse narėse skiriasi. Valstybėse narėse oficialiai remiamų eksporto kreditų valdymo veiklą vykdo dvidešimt septynios įstaigos – viešosios agentūros arba valstybės įgaliotos ir jos prižiūrimos privačios įmonės. Jų sąrašas pateikiamas 1 priede. Valstybės narės, teikiančios ir draudimo, ir finansavimo paslaugas, paprastai turi įsteigusios specialią instituciją, kuri kartais vadinama EXIM (eksporto ir importo santrumpa) banku.

(b) Oficialios paramos dydis

Metinėse veiklos ataskaitose pateikiama atitinkama finansinė informacija apie EKA suteiktą oficialią paramą pagal valstybių narių atitinkamas nacionalines teisines sistemas ir organizacines struktūras. Komisija neturi pastabų dėl 2024 m. metinių veiklos ataskaitų finansinių aspektų.

Kalbant apie oficialią paramą grynojo draudimo forma, kaip apibrėžta Susitarimo 5 straipsnio 1 dalyje, toliau pateiktoje lentelėje nurodyti didžiausių ES paramos teikėjų 2024 m. gruodžio 31 d. nominaliosios rizikos pozicijos suvestiniai duomenys:

1 lentelė. Iš viso ES ir valstybių narių oficialios paramos paketų grynojo draudimo forma 2024 m. (mln. EUR) **Daugiausia paramos teikiančios šalys ES pagal nominaliosios rizikos pozicijos suvestinius duomenis**	
Bendra grynojo draudimo pozicija ES	*370 060*
Italija	93 606
Vokietija	73800
Prancūzija	66 872
Švedija	42 900
Nyderlandai	25 292

Kalbant apie oficialią finansavimo paramą, kaip apibrėžta Susitarimo 5 straipsnio 2 dalyje, toliau pateiktoje lentelėje pateikti didžiausių ES paramos teikėjų 2024 m. gruodžio 31 d. oficialiai remiamų paskolų portfelio nominaliosios vertės duomenys:

2 lentelė. Iš viso ES ir valstybių narių oficialios paramos paketų oficialios finansavimo paramos forma 2024 m. (mln. EUR) **Daugiausia paramos teikiančios šalys ES pagal oficialiai remiamų paskolų portfelio nominaliosios vertės duomenis**	
Visas paskolų portfelis ES	*103 618*
Italija	43 528
Prancūzija	17 192
Vokietija	15 991
Švedija	8 853
Suomija	6 583

Verta pažymėti, kad susumavus 1 ir 2 lentelėse pateiktus skaičius nebūtų galima susidaryti tikslaus visos paramos, suteiktos eksporto sandoriams, vertės vaizdo, nes valstybė narė gali remti tą patį eksporto sandorį tiek tiesioginiu finansavimu, tiek grynuoju draudimu. Be to,

šiose lentelėse atsižvelgiama tik į finansinius produktus, kuriems taikomas Susitarimas, o į kitus galimus EKA siūlomus finansinius produktus, pavyzdžiui, trumpalaikius eksporto kreditus arba oficialią paramą karinei įrangai ir žemės ūkio prekių eksportui, neatsižvelgiama.

Siekiant parodyti oficialios paramos srautą, toliau pateiktoje lentelėje nurodoma didžiausių ES teikėjų sandorių, remiamų naujais eksporto kreditų įsipareigojimais pagal Susitarimą, vertė 2024 kalendoriniais metais:

3 lentelė. Nauji ES valstybių narių įsipareigojimai, apie kuriuos pranešta EBPO 2024 m. (mln. EUR) **Didžiausi ES EBPO eksporto kreditų teikėjai**		
	Bendras eksporto kreditų sandorių skaičius	Bendra agreguota eksporto kreditais remiamų projektų kreditų vertė
Iš viso naujų įsipareigojimų, apie kuriuos pranešta ES	*1 568*	*53 007*
Prancūzija	168	18 756
Italija	371	11 368
Švedija	344	8 075
Vokietija	254	6 800
Suomija	14	2 092

(c) Dėmesys klimato srities tikslams

2022 m. kovo 15 d. Europos Sąjungos Tarybos išvadose dėl eksporto kreditų[2] apibrėžtas ES klimato pakto poveikis eksporto finansavimui, į paktą įtraukiant tam tikrus įsipareigojimus. Be kita ko, valstybės narės pažymėjo, kad atlikdamos šią metinę peržiūrą jos nori „savo metines ataskaitas [...] papildyti į klimatą orientuota atitinkamos su oficialiai remiamais eksporto kreditais susijusios veiklos apžvalga pagal atskirus sektorius“ ir tą daro nuo 2023 m. Kitas tose išvadose nurodytų elementų buvo įsipareigojimas, kad valstybės narės nacionalinėje politikoje iki 2023 m. pabaigos nustatytų „savo moksliškai pagrįstus terminus, iki kurių turi būti nutraukti oficialiai remiami eksporto kreditai iškastinio kuro energetikos sektoriaus projektams, nebent esama tam tikrų aiškiai apibrėžtų aplinkybių, kuriomis laikomasi šilimo ribojimo iki 1,5 °C ir prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų“.

Metinėse veiklos ataskaitose 16 valstybių narių (Austrija, Belgija, Danija, Ispanija, Italija, Kroatija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija) pranešė paskelbusios tokią politiką. Likusios valstybės narės pareiškė, kad jos nėra suinteresuotos iškastinio kuro energetikos sektoriumi arba kad jos neteikia oficialiai remiamų eksporto kreditų.

Kalbant apie anglių sektorių, nuo 2021 m. pagal Susiarimą draudžiama teikti bet kokią paramą projektams, susijusiems su anglimis kūrenamomis elektrinėmis, kurioms netaikomos taršos mažinimo priemonės, išskyrus projektus, kuriais mažinama tarša arba įrengiamos CO_2 išmetamo kiekio mažinimo sistemos, dėl kurių nepratęsiama elektrinės naudingo naudojimo

[2] 2022 m. kovo 15 d. Tarybos išvados dėl eksporto kreditų.

trukmė ir nepadidėja pajėgumas. Vykdydamos su klimatu susijusią politiką, dauguma valstybių narių nustatė griežtesnę anglių naudojimo mažinimo politiką, nei numatyta Susitarime, ir, be kita ko, neleidžia finansuoti visos vertės grandinės. 2024 m. EKA nepranešė apie jokius sandorius dėl projektų, susijusių su anglių energetikos sektoriumi (apimančiu žvalgybą, gamybą, transportavimą, saugojimą, susijusį su paskirstymo infrastruktūra, rafinavimą, paskirstymą ir energijos gamybą).

Kalbant apie naftos sektorių, 16 valstybių narių nustatė įvairius paramos nutraukimo terminus. 11 valstybių narių (Belgija, Danija, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija) įsipareigojo neberemti šių projektų. Likusios valstybės narės pasiliko galimybę finansuoti tokius sandorius, kurių pabaigos data būtų nuo dabar iki 2030 m., nors 2024 m. nė viena nepranešė apie tokius su nafta susijusius sandorius šiuose sektoriuose.

Dujų sektoriuje tos pačios 11 valstybių narių prisiėmė aiškius įsipareigojimus nutraukti elektrinių ir vertės grandinės projektų finansavimą. Tačiau kai kurios EKA (Danijos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Suomijos ir Vokietijos) pasilieka galimybę teikti paramą tam tikromis aplinkybėmis, pavyzdžiui, sumažėjus elektros energijos gamybai, skurdžiausių šalių vystymuisi arba tais atvejais, kai gamtinės dujos yra pereinamojo laikotarpio sprendimas, atitinkantis 1,5 °C tikslą: kai kurios iš jų nurodo, kad šalies gavėjos nacionaliniu lygmeniu nustatytas įpareigojantis veiksmas neturi būti laikomas kriterijumi, o atitiktį 1,5 °C tikslui vertina EKA. Kita vertus, Ispanija pritaikė griežtesnius pradinės ir vidutinės grandies veiklos apribojimus. Likusios valstybės narės (kaip ir dėl naftos) pasiliko galimybę finansuoti tokius sandorius, kurių pabaigos data būtų nuo dabar iki 2030 m., nors 2024 m. nė viena nepranešė apie tokius su dujomis susijusius sandorius šiuose sektoriuose.

Faktiškai 2024 m. penkios EKA pranešė apie keturiolika eksporto kreditais remiamų projektų naftos ir dujų sektoriuose, kurių bendra kreditų vertė buvo 1 176,2 mln. EUR.

Valstybė narė teikėja	Sandorių vertė	Projekto tipas
Belgija ir Vokietija	138,7 mln. EUR (Belgija) ir 265,2 mln. EUR (Vokietija)	Garo generatoriai ir turbinos kombinuotojo ciklo dujų elektrinėms
Suomija (du projektai)	73,8 mln. EUR	Esamos dujų elektrinės modernizavimas ir atnaujinimas (nekeičiant elektrinės gaminamos energijos apimties)
Vokietija (du projektai)	21,3 mln. EUR	Du pradinės grandies dujų projektai
Vokietija	21,4 mln. EUR	Mobiliojo dujotiekio įrengimas
Italija	605,8 mln. EUR	Povandeninio vamzdyno dujų gavybai įrengimas

Nyderlandai (keturi projektai)	20,9 mln. EUR	Keturi pradinės grandies naftos projektai
Nyderlandai (trys projektai)	29,1 mln. EUR	Trys vidurinės grandies naftos projektai

Suomija (pirmajam projektui) ir Vokietija galėjo teikti paramą šiems projektams, nes įsipareigojimai buvo prisiimti prieš nustatant jų klimato srities strategijas, taigi, reikalavimai dar nebuvo taikomi. Belgija ir Italija savo paramą grindė tuo, kad patvirtinimo metu nebuvo jokio draudimo vykdyti konkrečią veiklą, o pagal jų klimato politiką tokia parama buvo leidžiama iki 2025 m. pabaigos. Antrasis Suomijos projektas ir dauguma Nyderlandų projektų (visi, išskyrus vieną) buvo laikomi priimtinais išimties tvarka tiek, kiek jie susiję su prekių tiekimu esamai infrastruktūrai, su sąlyga, kad dėl tokio tiekimo turi pagerėti aplinkosauginis veiksmingumas ir (arba) sauga ir (arba) sveikata, nepratęsiant infrastruktūros ekonominio gyvavimo. Likęs Nyderlandų projektas buvo patvirtintas išimties tvarka, taikoma konkretiems laivams, teikiantiems pagalbines paslaugas esamai iškastinio kuro infrastruktūrai.

Ataskaitas teikiančios valstybės narės dėl visų sandorių pažymėjo, kad jos atliko panašų klimato srities išsamaus patikrinimo procesą į atliktąjį kito socialinio ir kito aplinkos poveikių atveju.

Be šių apribojimų iškastinio kuro energetikos sektoriui, EKA patvirtino ne tik ilgesnius maksimalius grąžinimo terminus, leidžiamus pagal į Susitarimą įtrauktą Sektorių susitarimą dėl klimato kaitos, bet ir klimatui nekenkiančių sandorių skatinimo programas. Pavyzdžiui, kai kurios EKA klimatui nekenkiantiems sandoriams taiko lankstesnes nacionalinio turinio taisykles, didesnę maksimalią paskolos sumą, didesnį padengimo rodiklį, minimalią priemokų normą, taikomą standartiškai, arba tyrimų išlaidų kompensavimą.

Konkrečiau, 2024 m. šešios šalys finansavo 53 projektus klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos sektoriuose, kaip apibrėžta Sektorių susitarime dėl klimato kaitos, kurių bendra suma – 4 247 mln. EUR (beveik keturis kartus didesnė už kreditų, suteiktų su iškastiniu kuru susijusiems projektams, vertę). Dauguma šių projektų buvo susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energija (42 sandoriai, kurių kreditų vertė 2 928 mln. EUR).

(d) Aplinkos rizikos valdymas

EBPO rekomendacijoje dėl bendrųjų oficialiai remiamų eksporto kreditų ir aplinkos principų bei socialinio išsamaus patikrinimo nustatyti bendrieji išsamaus patikrinimo aplinkos ir socialinėje srityse principai. Rekomendacijos laikosi visos valstybės narės ir pagal ją nustato ir mažina galimą poveikį ir riziką, susijusius su oficialios paramos paraiškomis. Ši rekomendacija grindžiama nusistovėjusiais standartais, kaip antai Tarptautinės finansų korporacijos aplinkos ir socialinės veiklos standartais, Pasaulio banko grupės aplinkos, sveikatos ir saugos gairėmis, Pasaulio banko apsaugos priemonių politika ir Pasaulio banko aplinkos ir socialiniais standartais. Rekomendacija aprėpia pagrindinius aplinkosaugos klausimus: išlakas, įskaitant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, efektyvų išteklių naudojimą, atliekų tvarkymą, triukšmą ir vibraciją, pavojingų medžiagų tvarkymą, poveikį ekosistemoms, biologinės įvairovės apsaugą ir intensyvų gamtos išteklių naudojimą. Į ją taip pat įtraukti avarinės parengties ir reagavimo reikalavimai, kad projekto savininkas

galėtų tinkamai reaguoti į nelaimingus atsitikimus ir avarines situacijas, siekiant išvengti poveikio aplinkai ir jį sušvelninti.

EKA išsamaus patikrinimo politika ir rizikos vertinimo procedūros visų pirma grindžiamos minėta rekomendacija, net jei ši rekomendacija atlieka neišskirtinį vaidmenį, o politika taip pat grindžiama kitais standartais ir ES *acquis*. Visos oficialiai remiamus eksporto kreditus teikiančios valstybės narės praneša, kad jos laikosi rekomendacijos aplinkosaugos aspekto ir kad tai yra neatsiejama jų išsamaus patikrinimo ir rizikos valdymo sistemų bei sprendimų priėmimo procesų dalis. *Ex ante* vertinimo procedūros priklauso nuo konkrečios paraiškos gauti oficialiai remiamą eksporto kreditą rūšies, dydžio ir kategorijos. Nustatoma, klasifikuojama ir vertinama rizika ir ji gali turėti įtakos tinkamumui gauti paramą. Visos ES EKA patvirtino patikrinusios visas paraiškas gauti oficialiai remiamus eksporto kreditus, siekdamos nustatyti, ar reikalinga aplinkosaugos analizė.

Pagal rekomendaciją, EKA, atsižvelgdamos į galimą neigiamą poveikį aplinkai, šias paraiškas turi suskirstyti į tris rizikos kategorijas: didelės rizikos (A kategorija), vidutinės rizikos (B kategorija) arba mažos rizikos (C kategorija). Daugelis valstybių narių praneša, kad rekomendaciją taiko plačiau, nei numatyta pagal jos taikymo sritį. Tai apima visų sandorių, įskaitant tuos, kurių remiamos dalies vertė yra mažesnė nei 10 mln. SST ir kurie iš esmės nebūtų įtraukti į tikrinimo etapą, klasifikavimą. Valstybės narės praneša, kad pagal rekomendacijos 18 straipsnį buvo atliktas visų A kategorijos paraiškų, dėl kurių EKA pateikė galutinį įsipareigojimą, poveikio aplinkai ir socialinio poveikio vertinimas (PASPV). Kalbant apie B kategorijos paraiškas, valstybės narės praneša, kad visi pareiškėjai pateikė pakankamai informacijos apie atitinkamą projekto poveikį aplinkai pagal rekomendacijos 19 straipsnį. Visos A arba B kategorijos projektus finansavusios EKA pranešė, kad, prieš priimdamos sprendimą teikti paramą tokiems projektams, jos visais atvejais vertino informaciją, gautą atlikus sandorių patikrą ir peržiūrą, naudodamosi išsamaus patikrinimo, kurį atliko nepriklausoma vidaus įstaiga arba išorės konsultantas, kurių teigiama nuomonė yra būtina sandoriams įforminti, ataskaita. Atitinkama informacija buvo gauta iš PASPV ataskaitų, taip pat surinkta naudojantis EKA paraiškų formomis ir klausimynais, atliekant dokumentų tyrimus, apsilankymus vietoje, naudojantis išorės konsultantų atliktais tyrimais ir palaikant tiesioginius ryšius su pareiškėjais.

Tik Švedija pranešė atmetusi kasybos projekto paraišką dėl netinkamo rizikos, susijusios su saugomomis natūraliomis gamtinėmis zonomis ir žmogaus teisėmis, valdymo. Švedija taip pat pranešė atmetusi kitus projektus kaip nesuderinamus su iškastinio kuro srities politika. Be to, pasitaikė nedidelių pažeidimų, kaip antai praleistų terminų pateikti informaciją ar ataskaitas. Reikalavimų nesilaikymo atvejai sprendžiami kartu su projektų rėmėjais ir kartais padedant valstybės narės ambasadai, parengiant taisomuosius veiksmus ir poveikio švelninimo priemones, kurių įgyvendinimas nuolat stebimas, arba sustabdant paramos teikimą ar atsisakant atlyginti žalą, nors pastarosios priemonės ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo taikytos.

(e) Socialinis ir žmogaus teisių srities išsamus patikrinimas

Be aplinkosaugos aspekto, nuo 2012 m. EBPO rekomendacijoje dėl bendrųjų principų nustatyti socialinio išsamaus patikrinimo principai. Joje aptariamas pagrindinis galimas su projektu susijęs socialinis poveikis, įskaitant poveikį darbo jėgai ir darbo sąlygoms (pvz., sąžiningam elgesiui, diskriminacijai, asociacijų laisvei, kolektyvinėms deryboms, darbuotojų apgyvendinimui), bendruomenės sveikatai, saugai ir saugumui (pvz., ligos poveikiui bendruomenei, apsaugos darbuotojų pasitelkimui), žemės įsigijimui ir priverstiniam gyventojų perkraustymui (pvz., fiziniam perkėlimui, ekonominiam perkėlimui), tinkamam bendradarbiavimui su susijusiomis bendruomenėmis (pvz., informacija pagrįsto konsultavimosi ir dalyvavimo procesui, skundų teikimo mechanizmui), čiabuvių tautoms

(pvz., laisvo, išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo procesui), kultūros paveldui. Ji taip pat apima pagrindinį su projektu susijusį poveikį žmogaus teisėms, įskaitant priverstinį darbą, vaikų darbą, lyčių klausimus ir gyvybei pavojingos profesinės sveikatos ir saugos padėtį. Ypatingas dėmesys skiriamas pažeidžiamoms grupėms.

EKA ataskaitose nurodyta išsamaus patikrinimo praktika yra panaši į taikomą rizikos aplinkai atveju. Visos dvidešimt valstybių narių, teikiančių oficialią paramą, nurodo, kad jos laikosi EBPO rekomendacijos dėl bendrųjų principų socialinių ir žmogaus teisių aspekto ir kad jis yra neatskiriama jų sprendimų priėmimo, išsamaus patikrinimo ir rizikos valdymo sistemų dalis. Visos jos patvirtino patikrinusios visas paraiškas, kad nustatytų, ar reikalinga socialinių ir žmogaus teisių peržiūra. Jos pranešė, kad PASPV atliktas dėl visų A kategorijos paraiškų. Kalbant apie B kategorijos paraiškas, jos nurodė, kad visi pareiškėjai pateikė pakankamai informacijos, kad būtų galima atsižvelgti į atitinkamą projekto poveikį. Valstybės narės praneša, kad jų EKA, prieš priimdamos sprendimą teikti oficialią paramą A arba B kategorijos projektams, galintiems daryti neigiamą socialinį poveikį arba poveikį žmogaus teisėms, visada vertina informaciją, gautą atlikus sandorių patikrą ir peržiūrą, panašiai kaip rizikos aplinkai atveju.

2024 m. valstybės narės nepranešė apie nuolatinio reikalavimų nesilaikymo atvejus jų socialinių ir žmogaus teisių išsamaus patikrinimo procesuose, išskyrus jau minėtą Švedijos kasybos projektą (kai po procesų projektas buvo atmestas). Kai kurios EKA pranešė, kad tam tikrų sandorių stebėsenos etapu susidūrė su nukrypimais nuo sutartų veiksmų ir tarptautinių standartų ir ėmėsi priemonių kiekvienu konkrečiu atveju (pvz., daugiau dėmesio skyrė konkretiems klausimams ir atidėjo rezultatų pasiekimo terminus).

Visos, išskyrus dvi, EKA taikė arba dalyvaujamojo konsultavimosi procesą, arba susijusioms bendruomenėms skirtą skundų teikimo mechanizmą. Visais atvejais projektų rėmėjų prašoma įdiegti mechanizmus, neatsižvelgiant į EKA dalyvavimą. 2024 m. metinėse veiklos ataskaitose valstybės narės nepranešė Komisijai apie jokius skundus.

(f) Kovos su kyšininkavimu priemonės

Visos valstybės narės, teikiančios oficialiai remiamus eksporto kreditus, nurodo, kad laikosi EBPO rekomendacijos dėl kovos su kyšininkavimu ir dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų. Šioje rekomendacijoje pateikiamos tikrinimo, išsamaus patikrinimo, vertinimo ir sprendimų dėl tinkamumo gauti paramą priėmimo priemonės, kuriomis siekiama atgrasyti nuo kyšininkavimo oficialiai remiamų eksporto kreditų srityje. Visų pirma tai reiškia, kad reikia patikrinti, ar sandoriuose dalyvaujančios šalys nėra įtrauktos į daugiašalių finansų įstaigų draudimo dalyvauti procedūroje sąrašus.

(g) Tvaraus skolinimo praktika

Visos valstybės narės, teikiančios oficialiai remiamus eksporto kreditus, nurodo, kad laikosi EBPO rekomendacijos dėl tvaraus skolinimo praktikos ir dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų. Rekomendacija siekiama užtikrinti, kad mažesnių pajamų šalių vystymosi poreikių finansavimas būtų sutelktas šioms šalims nesukuriant pernelyg didelės skolos ateityje. Rekomendacijos laikymasis neatsiejamas nuo griežto Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) politikos dėl skolos ribojimo sąlygų, taikomų nelengvatiniam skolinimuisi, ir dėl tvaraus skolinimo, laikymosi. Pagal šią rekomendaciją, susijusios šalys taip pat susitarė dėl svarbių skaidrumo priemonių, įskaitant informaciją Pasaulio bankui ir TVF. Daugeliu atvejų skolos tvarumo vertinimai yra bendrų šalių rizikos vertinimų, darančių poveikį EKA šalių draudimo politikai, dalis.

(h) Kita metinėse veiklos ataskaitose pateikiama informacija

Valstybės narės praneša besistengiančios užtikrinti, kad EKA veiktų kuo skaidriau, kartu užtikrinant neskelbtinos verslo informacijos konfidencialumą. Pagal EBPO rekomendaciją dėl bendrųjų principų, visoje ES taikoma suderinta procedūra – viešas išsamios informacijos apie projektus, kurie gali daryti neigiamą poveikį aplinkai arba neigiamą socialinį poveikį, atskleidimas. EKA savo interneto svetainėse, nurodytose 2 priede, teikė visą informaciją, kurios reikalaujama pagal rekomendacijos 39 ir 41 straipsnius, t. y. svarbią *ex ante* informaciją apie A kategorijos projektus, įskaitant PASPV, ir *ex post* informaciją apie visus remiamus A ir B kategorijų projektus.

Daugelis ES EKA vykdo įmonių socialinės atsakomybės politiką, kuri paprastai apima ne tik vidaus pastangas, bet ir glaudų bendradarbiavimą su EKA klientais. Šiomis aplinkybėmis EKA vis dažniau vertina savo praktiką ir rengia savo poveikio aplinkai mažinimo planus, įskaitant anglies dioksido išmetimo rodiklio skaičiavimą.

4. EKA atitiktis Sąjungos tikslams ir įsipareigojimams

Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 straipsnyje išvardyti bendrieji Europos Sąjungos tikslai; 21 straipsnyje nustatyti Sąjungos išorės veiksmų principai ir tikslai. Kaip nurodyta ES sutarties 3 straipsnio 5 dalyje, palaikydama santykius su platesniu pasauliu, Europos Sąjunga „prisideda prie [...] tvaraus planetos vystymosi, tautų tarpusavio solidarumo ir pagarbos, laisvos ir sąžiningos prekybos, skurdo panaikinimo ir žmogaus, ypač vaiko, teisių apsaugos, taip pat prie griežto tarptautinės teisės, įskaitant Jungtinių Tautų Chartijos principus, laikymosi ir jos plėtojimo.“ Dėl ES bendros prekybos politikos, nuoroda į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus pateikta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 206 straipsnyje ir 207 straipsnio pirmoje pastraipoje.

Europos Parlamentas paragino Komisiją pateikti pareiškimą ir nurodyti, ar valstybės narės, teikdamos oficialiai remiamus eksporto kreditus, laikosi ES tikslų ir įsipareigojimų. Komisija parengė metinę apžvalgą pagal Reglamentą (ES) Nr. 1233/2011. Komisijos apžvalga, kaip tokia, grindžiama valstybių narių pateiktomis metinėmis veiklos ataskaitomis ir negali būti laikoma baigtine.

Komisija mano, kad turima informacija rodo, jog su oficialiai remiamais eksporto kreditais susijusi veikla Europos Sąjungoje atitinka ES sutarties 3 ir 21 straipsnius. EBPO rekomendacijose nustatyta valstybių narių eksporto kreditų programų valdymo sistema. Remdamosi tomis rekomendacijomis ir atsižvelgdamos į ES tikslus, valstybės narės taip pat nustato savo politiką. Valstybės narės taip pat įgyvendina įvairias politikos priemones, kuriomis remiama su klimato kaita susijusi pertvarka ir mažinama parama iškastinio kuro projektams, ir kartu didina paramą projektams, kuriais remiama pertvarka. Komisija pritaria, kad reikia toliau daryti pažangą šioje srityje, be kita ko, toliau stiprinti valstybių narių įsipareigojimus laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro. Kalbant apie atitikį tarptautiniams įsipareigojimams ir įsipareigojimams pagal ES konkurencijos teisę, 2024 m. Pasaulio prekybos organizacijoje nebuvo sprendžiami jokie ginčai, susiję su ES valstybių narių eksporto kreditų veikla, o Komisija negavo jokių skundų dėl galimų ES reglamentavimo pažeidimų, susijusių su EKA.